

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:2

2012-05-03

S2012/3357/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att förstärka tillsynen över den psykiatriska hälso- och sjukvården

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att förstärka tillsynen över den psykiatriska hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen tilldelas 50 000 000 kronor för genomförandet av detta uppdrag. Finansiering sker inom ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition. Medlen utbetalas av Kammarkollegiet under 2012 till Socialstyrelsen engångsvis efter rekvisition. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har och ska ske senast den 1 juli 2012. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 maj 2013. Socialstyrelsen ska redovisa erfarenheter och resultat av den förstärkta tillsynen samt redovisa hur utbetalade medel har använts. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Socialstyrelsen ansvarar bl.a. för tillsyn över verksamhet som rör hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet. Den omfattar även all hälso- och sjukvårdspersonal. En väl fungerande tillsyn är avgörande för att säkerställa att vården är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar. Socialstyrelsen ska inom ramen för sitt tillsynsuppdrag lämna råd och ge vägledning, kontrollera att brister och missförhållanden avhjälps, förmedla kunskap och erfarenheter som erhålls genom tillsynen samt informera och ge råd till allmänheten. Om

inte iakttagna brister åtgärdas kan Socialstyrelsen utfärda förelägganden, återkalla verksamhetens tillstånd eller förbjuda fortsatt verksamhet. Regeringen har under åren 2007–2011 avsatt särskilda medel för att bedriva en förstärkt tillsyn inom området psykisk sjukdom och psykiska funktionsnedsättningar. Insatsen har varit en del av regeringens samlade psykiatrisatsning.

Socialstyrelsen gör i sin tillsynsrapport för 2011 bl.a. följande iakttagelser när det gäller vården och omsorgen av personer med psykisk ohälsa:

- Det finns i viss utsträckning överenskommelser som reglerar samarbetet mellan kommuner och landsting kring målgruppen. Viktiga samverkansområden saknas dock i överenskommelserna.
- Individuella planer, enligt den nya lagstiftningen från 2010, upprättas ytterst sällan.
- Riskbedömningar i samband med självmord är otillfredsställande och vårdprogram och vårdplaner används inte i tillräcklig omfattning.
- Tvångsåtgärder och tvångsbehandling sker utan stöd i lag eller på ett felaktigt sätt.
- Det finns brister när det gäller att uppmärksamma och behandla somatisk sjukdom hos personer med psykiatriska diagnoser.
- Det är oklart vem som har ansvar för barn med psykisk ohälsa. Landsting och kommuner behöver förtydliga verksamheternas uppdrag och ansvar för övergripande samverkan.

Mot bakgrund av de resultat som återfinns i Socialstyrelsens tillsynsrapport bedömer regeringen att tillsynen över den psykiatriska hälso- och sjukvården behöver förbättras och förstärkas. En mer aktiv och effektiv tillsyn på området syftar till att stärka patient- och rättsäkerheten. För att kunna förstärka tillsynen krävs enligt regeringens bedömning att ytterligare resurser tillförs Socialstyrelsen under 2012.

Socialstyrelsens insatser när det gäller tillsynen av den psykiatriska hälso- och sjukvården ska bl.a. fokusera på att:

- förtydliga vikten av samverkan mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten kring personer med psykisk ohälsa,
- ha ett tydligt barnperspektiv,
- förbättra analys och uppföljning av självmord i samband med eller i anslutning till hälso- och sjukvård,
- stärka rättsäkerheten för tvångsvårdade patienter genom att bl.a. kartlägga förekomsten av tvångsåtgärder som är reglerade i lag och de tvångsåtgärder som inte har stöd i lagstiftningen, samt
- intensifiera, förbättra och effektivisera den generella återföringen av tillsynens resultat riktat till vårdgivare och hälso- och sjukvårdspersonal inom den psykiatriska vården.

Under perioden 2012–2014 avsätter regeringen totalt cirka 870 000 000 kronor per år för att åstadkomma konkreta och varaktiga förbättringar i vården och omsorgen av personer med psykisk ohälsa. Uppdraget ges inom ramen för denna satsning.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Sara Johansson

Likalydande till
Socialstyrelsen

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Ba
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Sveriges Kommuner och Landsting